

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 621/2021
29.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог АД „Железнице Србије“ Београд, ради исплате накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2864/20 од 27.10.2020. године, у седници већа одржаној 29.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2864/20 од 27.10.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 45/19 од 11.09.2019. године, исправљена решењем истог суда П1 45/19 од 06.07.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима плати 30.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од осам дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 45/19 од 11.09.2019. године, исправљеном решењем истог суда П1 45/19 од 06.07.2020. године, ставом првим и другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА и обавезан тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати накнаду за исхрану у току рада у укупном износу од 181.747,62 динара и накнаду за регрес у укупном износу од 54.554,55 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом све ближе наведено у изреци. Ставом трећим и четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ББ и обавезан тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати накнаду за исхрану у току рада у укупном износу од 166.122,07 динара и накнаду за регрес за период од 01.09.2015. до 26.12.2016. године у укупном износу од 54.554,55 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом све ближе наведено у изреци. Ставом петим и шестим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ВВ и обавезан тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати накнаду за исхрану у току рада у укупном износу од 167.436,57 динара и накнаду за регрес за период од 01.09.2015. до 26.12.2016. године у укупном износу од

54.554,55 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом све ближе наведено у изреци. Ставом седмим и осмим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ГГ и обавезан тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати накнаду за исхрану у току рада у укупном износу од 168.252,89 динара и накнаду за регрес за период од 01.09.2015. до 26.12.2016. године у укупном износу од 54.554,55 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом све ближе наведено у изреци. Ставом деветим и десетим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ДД и обавезан тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати накнаду за исхрану у току рада у укупном износу од 167.910,02 динара и накнаду за регрес за период од 01.09.2015. до 26.12.2016. године у укупном износу од 54.554,55 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом све ближе наведено у изреци. Ставом једанаестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима солидарно исплати трошкове парничног поступка у износу од 327.660,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до коначне исплате. Ставом дванаестим изреке, тужиоци АА, ББ и ДД су ослобођени обавеза плаћања разлике судске таксе за пресуду, а тужилац ГГ је ослобођен обавезе плаћања судске таксе за тужбу и пресуду.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2864/20 од 27.10.2020. године, ставом првим и другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати на име накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 181.747,62 динара и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора укупан износ од 54.554,55 динара, све у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у изреци. Ставом трећим и четвртим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем и четвртом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца ББ којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати на име накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 166.122,07 динара и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду 01.09.2015. до 26.12.2016. године укупан износ од 54.554,55 динара, све у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у изреци. Ставом петим и шестим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу петом и шестом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца ВВ којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати на име накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 167.436,57 динара и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду 01.09.2015. до 26.12.2016. године укупан износ од 54.554,55 динара, све у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у изреци. Ставом седмим и осмим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу седмом и осмом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца ГГ којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати на име накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 168.252,89 динара и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду 01.09.2015. до 26.12.2016. године укупан износ од 54.554,55 динара, све у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у изреци. Ставом деветим и десетим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу деветом и десетом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца ДД којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.04.2014. до 31.08.2015. године, исплати на име накнаде за исхрану у току рада укупан износ од 167.910,02

динара и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду 01.09.2015. до 26.12.2016. године укупан износ од 54.554,55 динара, све у појединачним месечним износима са законском затезном каматом ближе наведеним у изреци. Ставом једанаестим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу једанаестом изреке, тако што је одбијен захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да тужиоцима солидарно исплати трошкове парничног поступка у износу од 327.660,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП, па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана пресуда, тужиоци су били запослени код туженог на неодређено време и распоређени на радна места и то: АА на радно место скретничара, ББ на радно место манервисте, ВВ на радно место машиновође, ГГ на радно место чувара прелаза пружног пословође и ДД на радно место надзорног скретничара, сви у Организационој јединици у Тужени није исплатио тужицима трошкове за исхрану у току рада и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора за утужени период, у коме су тужиоци били радно ангажовани и користили годишњи одмор за сваку календарску годину. Висина накнаде трошкова за исхрану у току рада, као и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђена је из налаза и мишљења судског вештака од 31.07.2019. године.

Првостепени суд је нашао да тужиоцима припада накнада за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора у утуженом периоду, у висини која је била предвиђена одредбом члана 171. став 1. Колективног уговора („Службени гласник РС“ бр. 37/95... 7/00), иако исти у утуженом периоду није био на правној снази, с обзиром да је то последњи номинални износ накнаде за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора, које је тужени дефинисао све у складу са налазом судског вештака, а тужени није износ накнаде за регрес и топли оброк исказао у обрачунским листама, те ти трошкови нису плаћени кроз висину цене рада, због чега је усвојио постављене тужбене захтеве тужилаца.

Код тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев применом члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду. Како Колективни уговор туженог из 2002. године, анекс тог уговора из 2006. године и Колективни уговор закључен 2015. године не садрже одредбе о висини накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а исти се не могу приказивати кроз цену рада вештак је накнаде обрачунао применом параметара из претходног Колективног уговора.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве налазећи да су тужиоцима тражене накнаде исплаћене тако што су урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС”, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тач. 5. и 6), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора туженог („Службени гласник РС”, број 4/06) измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61, па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006. године у висини 53,50 динара, а за период јули-децембар 2006. године 56,00 динара. Члан 5. став 6. Анекса прописује да је у вредност једног радног часа из ст. 1. и 2. овог члана укључена вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. На основу овако предвиђене вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер они нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При томе, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, тако што трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада. То не искључује право тужилаца на њихову исплату. Не може се прихватити закључивање другостепеног суда да су запосленима, па и тужиоцима, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и исхрану у току рада номинално исказао у платним листама тужилаца, како је то предвиђено Законом о раду. С обзиром на то да Анекс Колективног уговора туженог не садрже конкретне одредбе о висини спорних накнада, тужиоци могу потраживати накнаду у нето износу према параметрима из ранијег Колективног уговора туженог.

Како су тужиоци поставили тужбени захтев на основу налаза вештака, који је применио наведене параметре, тужбени захтеви су основани.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбене захтеве тужилаца, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП преиначио другостепену пресуду, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији, па им на основу чл. 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су им досуђени у висини од 30.000,00 динара, на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, а у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић